

minister har forelagt et Lovforslag, som ligger indenfor Rammerne af det gennemførlige, naar han blot selv vil til det sidste.

Lovens Forudsætninger synes mig i sjældnen Grad at ligge klart og fast for. Der er navnlig een Forudsætning, jeg med Villie har skudt ud at nævne til nu, og som er klart og tydeligt til Stede: Lovforslaget skeler ikke i mindste Maade til en Kirkeforfatning, og det glæder mig, at den højtærede Kultusminister baade i sin Tale og i sine Motiver aldeles bestemt tog Afstand fra enhver Forbindelse mellem dette Lovforslag og en Kirkeforfatning. Hvis dette Lovforslag betød noget af en Kirkeforfatning, vilde det være os Radikale vanskeligt at skænke det en saa ubetinget Sympati, som vi have gjort. Der er et Moment, som jeg maaske maa have Lov til at pege paa, nemlig, at dette Lovforslag betyder en endelig Ordning. Her er ikke Tale om en Tidsbegrænsning som tidligere. Den Tidsbegrænsning, som Forslaget tidligere indeholdt, betød en udrakt Haand til Højre, betød saa meget som: Hvis I ikke faa jeres Kirkeudvalg eller Kirkedag, saa staar det jer frit for at spørde Ben for denne Lov, det kunne I gøre med det samme. Netop dette, at denne Tidsbegrænsning er udeladt, er et sikkert Vidnesbyrd om, at Lovens Forudsætning, dette, at der ikke skeles til en Kirkeforfatning, holder Stik.

Jeg kunde endelig ønske at udtale mig med nogle faa Bemærkninger om, hvad Betydning denne Lov kan have for den danske Folkekirke. Det Spørgsmaal, jeg kunde have Lyst til at udtale mig om, er egentligt dette: Hvorvidt løbes der ved dette Lovforslag nogen Fare for den danske Folkekirke? Det er en ret kalejdoskopisk Lov, og man kunde maaske af den Grund være ængstelig for, at den havde for mange Enkeltheder, for mange Sammensætninger og Sammenføjninger, der kunde bringe Folkekirken i Fare. Men jeg beder ærede Medlemmer lægge Mærke til, at Stemningen overfor Valgmenigheder og Frimenigheder aabenbart er undergaaet en overordentlig stor Forandring i Tidens Løb, man har ikke længere mod dem den Modvillie, som man har haft tidligere. Det ligger vistnok noget i, at den Bevægelse, som man med nogen Ret frygtede, før man kendte dem, ikke er indtraadt. Valgmenighederne og Frimenighederne ere ikke blevne til noget, som kan overvælde det danske Samfund. Der er omtrent 20 Valgmenigheder og 5 Frimenigheder, det er jo et forsvindende Antal. Disse Ting ere ikke længere nogen

Fare for den danske Folkekirke. Deraf er da Følgen bleven, at man ser med ret stor Venlighed og Taalsomhed til dem, og man frygter dem ikke længer. Naar man tænker paa, hvad der blev fremdraget atter og atter i Gaar, at før Loven om Valgmenigheder af 1868 udtalte alle de fungerende Bisper sig imod den, og at nu have alle Bisperne udtalt sig for det Lovforslag om Brugen af Kirkerne, som her foreligger, ser man tydeligt, i hvilken Grad Betragtningen nu til Dags er forandret.

Endnu i 1901 var der paa disse Punkter en Betragtning — som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal oplæse —, der viser, hvordan man kan komme vidt i Løbet af 10 Aar. Der blev den 5. Februar 1902 af Folketingets Udvalg afgivet en Betænkning over Forslag til Lov om Menighedsraad, hvor det ganske kort hedder: „Der klages tidt — og vist ikke helt med Urette — over, at Befolkningens Deltagelse i det folkekirkelige Liv aftager. Det er en Kendsgerning, at der i den sidste Menneskealder har vist sig Tendenser til at løsrive sig fra den almindelige folkekirkelige Ordning (der tænkes paa Valgmenigheds- og Frimenighedsdannelser).“ Det vil sige, at denne Betænkning er aabenbart i høj Grad betænkelig ved dette Fænomen. Det var i Aaret 1902 den 5. Februar, men nu ere vi komne saa vidt, at man har en Følelse af, at der egentlig ingen Fare er ved disse Valgmenigheder og Frimenigheder, og der er ingen Modvillie mod dem. Jeg tør maaske gaa saa vidt, at jeg siger, jeg synes, der er noget af den højtærede Ministers Snildhed rundt om i dette Lovforslag, thi jeg ser en vis Snildhed i, at han ved Lovforslaget ligesom har lullet os ind i en fortrolig Følelse af at være hjemme med disse Menigheder. Jeg tror, at der altsaa er naaet det, at til Trods for, at Loven driver Valgmenigheds- og Frimenighedstankegangen langt ud i sine Konsekvenser, er der i dette Øjeblik ingen virkelig Fare for den danske Folkekirke paa Grundlag af dette Lovforslag. Sammenhængen er saa langt fra svækket, at den snarest er styrket. Jeg maa have Lov til at sige, at det ogsaa er noget af Snildheden hos den højtærede Kultusminister, at han har givet os et forholdsvis radikalt Forslag, men et radikalt Forslag, hvori der er ikke lidt konservativt, idet det opretholder den danske Folkekirke i alt Fald paa den Vis, at denne danske Folkekirke neppe sprænges eller ødelægges eller undergraves indefra ved den Lov, der her vedtages.